

Notre-Dame, a l'abric de la Mare de Déu

Dv, 10/05/2019 per Eloi Aran Sala

[Betel. Arquitectura, Art i Religió](#)

El mot holocaust prové de la contracció dels mots grecs *holos*, que vol dir “tot”, i *kaustos*, que vol dir “cremat”. En el món bíblic, el mot holocaust va lligat a la idea de sacrifici expiatori, com podem veure al llibre del Levític 6, 1-23. La víctima animal, sovint un anyell, sacrificada pels pecats havia de ser enterament consumida pel foc de l'altar. Per altra banda, el mot catòlic prové també de la contracció dels mots grecs *kata*, que vol dir a sobre, a sota o contra, i, altra vegada *holos*, significant en conjunt “a través de tot” o, més properament a nosaltres “universal”, per a tots. Sembla que el primer en parlar d'una “església universal” va ser Sant Ignasi d'Antioquia, cap a l'any 110, i vinculava l'assemblea cristiana a la presència d'un bisbe, precisament aquell qui s'asseu a la “càtedra/catedral”. D'aquí que la imatge de Crist representat com Anyell de Déu presidint l'espai eclesial-assembleari és més que evident.

Valguin aquests preliminars etimològics per una breu reflexió de com encarar la reconstrucció de la coberta totalment incinerada de la Catedral de Notre-Dame de París. Personalment, penso que “l'holocaust” ha de ser una oportunitat per una intervenció radicalment “catòlica”. Abans que res, la nova coberta de Notre-Dame de París ha de ser el que, arquitectònicament, ha de ser: una bona coberta que compleixi aquella dita “l'arquitecte es mesura per la quantitat de goteres que deixa”. Crec que aquest criteri és prou universal, tant que es dona per descomptat com tants altres aspectes constructius decisius com ara que una coberta de fusta es pot cremar.

Alguns poden pensar que no hi ha res més universal que tornar a reconstruir la “postaleta iconogràfica” inserida en la retina de l'imaginari turístic d'arreu del món. Això seria un fariseisme formalista on el patrimoni esdevé una presó mimètica del passat. El projecte de la coberta de la Catedral de Notre-Dame de París té prou elements i prou complexitat com per poder elaborar un nou projecte adaptat als nostres temps; tant pel que fa als materials, com al diàleg amb l'entorn urbà, com amb la història de l'edifici, com a un programa que, per què no?, pugui incorporar l'explicitació del programa propi del Regne de Déu als quatre vents: “els cecs hi veuen, els coixos caminen, els leprosos queden purs, els sords hi senten, els morts ressusciten, els pobres reben l'anunci de la bona nova” (Lc 7,22).

Seria impensable una intervenció de caràcter deconstructivista com una coberta d'acer i vidre que sobresortís dels límits de la façana històrica de l'edifici a mode del que van fer en el seu moment els Coop Himmelblau per un despatx d'advocats a Viena? Cal recórrer a elements de comunicació massiva com proposava Robert Venturi a “Aprendiendo de las Vegas”? Després de “l'encíclica verda” *Laudato Sii* del Papa Francesc, no seria aquesta l'oportunitat per fer una arquitectura eclesial ecològica (i barata) com ja ha fet en diverses ocasions l'arquitecte japonès Shigeru Ban amb cartró estructural? No hauria d'incorporar la nova coberta elements reciclats com metàfora dels descartats del món (1Pe,2,8) com ja es va fer per la Capella de la Reconciliació del Mur de Berlín? Potser totes aquestes preguntes semblen un despropòsit, però no està de menys recordar que la desapareguda agulla ideada per Viollet-le-Duc va ser també en el seu moment una novetat impensable per Quasimodo.

(Reprenc aquests línies que havia escrit fa dues setmanes)

L'altre dia va ser la festa de la Mare de Déu de Montserrat. Vàrem finalitzar l'eucaristia, com no, cantant el "tumultuós" Virolai (quina vergonya aquest infame judici!). Del cant, de sobte, em quedo amb una frase "Deu-nos abric dins vostre mantell blau". Eureka!: La coberta de Notre-Dame de París com un gran mantell blau que acull a la comunitat reunida!. Aquesta imatge ja la va emprar Antoni Gaudí per la Capella de l'Assumpció, la capella "open 24h" projectada al darrera de tot de la basílica, de la qual s'està fent una rèplica a Xile. Antoni Gaudí es va inspirar en els "llits de la dormició" de la Mare de Déu que hi havia a Girona i a la Basílica del Pi: la coberta com un mantell coronat. La coberta de Notre-Dame podria ser aquest mantell i l'agulla desapareguda pot reparèixer com la coronació de la Mare de Déu. Ja veieu que no és cap gran invent i que segueix amb la iconografia mariana tradicional... potser és una metàfora d'una fe endormiscada, però pot ser una bona solució, no trobeu?